Sport en bewegen verbindt Drimmelen

Sport- en beweegbeleid 2015-2020
Gemeente Drimmelen

Januari 2015

Inhoudsopgave

Inleiding ... **3**

Het belang van sport ... 3

Samenhang met andere beleidsterreinen ... 4

Leeswijzer ... 4

1. Sport- en beweegstimulering ... **5**

1.1 Sport- en beweegstimulering voor jongeren (0 t/m 18 jaar) ... 5

1.2 Sport en beweegstimulering voor jong volwassenen (19 t/m 30 jaar) ... 7

1.3 Sport- en beweegstimulering voor ouderen (65+) ... 8

1.4 Sport- en beweegstimulering voor mensen met een beperking ... 9

1.5 De ongeorganiseerde sporter ... 10

1.6 Buurtsportcoaches ... 11

2. Sportverenigingen en andere sportaanbieders ... **13**

2.1 Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen ... 14

2.2 Impuls voor sportverenigingen voor invulling van hun maatschappelijke rol ... 15

3. Sportnetwerk ... **16**

4. Sportaccommodaties ... **18**

4.1 Sportieve openbare ruimte ... 18

4.2 Multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties ... 20

4.3 Verhouding kostendekkende tarieven ... 21

4.4 Nieuwe sportaccommodaties ... 22

5. Subsidies ... **23**

5.1 Subsidies als sturingsinstrument ... 23

5.2 Inzet Stichting Leergeld ... 24

6. Planning ... **25**

Bijlage 1: Lokale setting en beleid ... **27**

Bijlage 2: Landelijk beleid ... **35**

Bijlage 3: Provinciaal beleid ... **37**

Bijlage 4: Trends en ontwikkelingen sport en bewegen ... **38**

Bijlage 5: Sportcafe Sport- en Beweegbeleid 2 juli 2014 ... **40**

Bijlage 6: Samenvatting reacties betrokkenen ... **42**

Inleiding

De sportnota 'Stilstaan bij meer bewegen 2006-2010' was toe aan vernieuwing gezien de ontwikkelingen rondom sport en bewegen. Deze nieuwe sportnota legt de basis voor het lokale sport- en beweegbeleid voor de gemeente op lange termijn en geeft richting en kaders waarmee geanticipeerd kan worden op toekomstige vraagstukken. De gemeentelijke visie ten aanzien van sport- en beweegbeleid is als volgt:

'De gemeente Drimmelen richt zich met haar sport- en beweegbeleid op de inzet van sport en bewegen als middel. Een middel om de gezondheid van al onze inwoners te bevorderen en/of te behouden, zowel psychisch als lichamelijk. Maar ook als middel om de leefbaarheid in onze dorpskernen te borgen en de sociale participatie van alle inwoners te stimuleren. Als gemeente hebben wij een initiërende en faciliterende rol om deze inzet van sport en bewegen te realiseren'.

Voor de totstandkoming van deze sportnota zijn allereerst diverse aspecten geïnventariseerd en geanalyseerd om tot een startnotitie te komen. Er is bijvoorbeeld gekeken naar trends en ontwikkelingen, landelijk beleid, provinciaal beleid en relevant lokaal beleid. Ook het coalitieprogramma 'Samen investeren in Drimmelen' is hierin meegenomen. Hieronder worden relevante speerpunten uit het coalitieprogramma weergegeven.

- Kwaliteit openbare ruimte, wegen en groen is een belangrijk punt. Er dienen goede en veilige fiets- en wandelpaden te zijn en te blijven;
- Belangrijk is dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Dit kan op allerlei manieren, zoals via de Stichting Leergeld;
- Er wordt geïnvesteerd in preventieve maatregelen waardoor dure zorg zo lang mogelijk uitgesteld kan worden;
- In zijn algemeenheid is het uitgangspunt om de bestaande voorzieningen te behouden en waar mogelijk beter en breder te benutten;
- Er vindt nieuwbouw plaats van een gymzaal in Terheijden, waarbij als uitgangspunt geldt onderdak voor gymlessen basisonderwijs de binnensportverenigingen;
- De gemeente wil graag meewerken/denken aan het realiseren van en investeren van een kunstgrasveld bij de voetbalverenigingen;

De startnotitie is het vertrekpunt geweest voor deze sportnota. Daarna zijn via diverse interactiemomenten stakeholders betrokken, zoals de gemeenteraad, sportverenigingen, onderwijspartners en zorg- en welzijnsorganisaties. Via de input van deze stakeholders is vervolg gegeven aan de startnotitie om te komen tot een nieuw sport- en beweegbeleid. Een concept van de sportnota is naar alle betrokkenen gestuurd met mogelijkheid om hierop te reageren. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in de bijlagen. In dit beleidsplan wordt vaak over sport gesproken, dit dient gelezen te worden als sport en bewegen.

Het belang van sport

Sport is niet weg te denken uit de samenleving. Veel mensen genieten van sport, door zelf sport te beoefenen, door er naar te kijken of door erover te praten. Sport is in die zin een aangename vrijetijdsbesteding. Daarnaast dient sport ook een aantal belangrijke maatschappelijke doelen.

Sporten en bewegen hebben een positief effect op de fitheid, gezondheid en het welbevinden van mensen. Niet alleen blijkt voldoende beweging door een actieve leefstijl een aantal ziekten te kunnen voorkomen, ook heeft bewegen een positieve verloop op het verloop van ziekten. Het is dan ook een zorgelijke ontwikkeling dat steeds meer mensen onvoldoende bewegen.

Sport heeft ook een belangrijke vormende waarde. Sociale vaardigheden worden bijgebracht en jongeren krijgen te maken met normen en waarden. Binnen een vereniging wordt je geacht je aan de geldende regels te houden. Zo leer je respect te hebben voor een tegenstander. Sport heeft daarnaast een motiverende werking en kan er daardoor toe bijdragen dat schooluitval voorkomen wordt.

Door met name in groepsverband te sporten bouwen mensen sociale contacten op. Sporten is mede daardoor een belangrijk middel om de sociale cohesie te versterken. De sociale relaties tussen mensen worden versterkt door sport, vandaar dat sport een positieve werking heeft op de leefbaarheid in de samenleving.

Samenhang met andere beleidsterreinen

Het toekomstige sportbeleid staat niet op zichzelf, maar moet in samenhang worden gezien met ander maatschappelijk beleid. Sport en bewegen heeft vele raakvlakken met andere beleidsterreinen, zoals gezondheid, onderwijs, jeugd, ouderen, vrijwilligers en voorzieningen. Sport en bewegen is een middel om andere maatschappelijke doelen te bereiken. In onderstaande figuur wordt een overzicht weergegeven van alle relevante beleidsterreinen rondom sport en bewegen.

Leeswijzer

De pijlers die centraal staan in dit sport- en beweegbeleid zijn: Sport- en beweegstimulering, Sportverenigingen en andere sportaanbieders, Sportnetwerk, Sportaccommodaties en Subsidies. Deze worden achtereenvolgens behandeld in hoofdstuk 1 tot en met hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 komt de planning aan bod. In dit hoofdstuk is de fasering in tijd weergegeven voor de uitvoeringsacties. In de bijlagen worden de documenten weergegeven die meer inzicht geven in de lokale setting en beleid, provinciaal en landelijk beleid en trends en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen.

1. Sport- en beweegstimulering

Het stimuleren van sport en bewegen is gericht op het bevorderen van een goede gezondheid van alle inwoners, met in het bijzonder aandacht voor de doelgroepen jeugd/jongeren, ouderen (65+) en mensen met een beperking (aangepast sporten). De gemeente streeft de ambitie na dat deze doelgroepen tenminste voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)[1]. Sportieve activiteiten gericht op het stimuleren van de gezondheid en vitaliteit van deze doelgroepen worden, indien mogelijk, dan ook ondersteund door de gemeente. Ook worden in dit kader buurtsportcoaches ingezet voor de uitvoering van sportieve/beweegactiviteiten en het leggen van verbindingen tussen mensen en initiatieven.

Speerpunten

1. Prioritaire doelgroepen in het kader van sportstimulering zijn: jeugd/jongeren, ouderen (65+) en mensen met een beperking (aangepast sporten).
2. De gemeente heeft de ambitie dat jeugd/jongeren, ouderen (65+) en mensen met een beperking voldoen aan de NNGB.
3. Sportieve activiteiten, gericht op gezondheid en vitaliteit van deze doelgroepen worden indien mogelijk ondersteund.
4. Buurtsportcoaches worden ingezet voor de uitvoering van sportieve-/beweegactiviteiten en als verbinder van mensen en initiatieven.

Trends en ontwikkelingen

- Er is landelijk sprake van een sterke vergrijzing. Op dit moment is ongeveer 15% van de bevolking van de gemeente Drimmelen ouder dan 65 jaar. Naar schatting is in 2028 ongeveer 28% van de bevolking van de gemeente Drimmelen ouder dan 65 jaar (Bron: Gemeente Drimmelen).
- Onderzoek laat zien dat de individualisering verder voortzet (Bron: SCP). Dit heeft bijvoorbeeld impact op de vorm van sportbeoefening. De meest beoefende sporten zijn niet in verenigingsverband.
- Er is sprake van een toenemende druk op de vrije tijd. Het sportaanbod wordt uitgebreider maar er is ook sprake van meer concurrentie met andere vrijetijdsbestedingen.

Sport- en beweegstimulering is verder uitgewerkt aan de hand van Sport- en beweegstimulering voor jongeren, Sport- en beweegstimulering voor jong volwassenen, Sport- en beweegstimulering voor ouderen (65+), Sport- en beweegstimulering voor mensen met een beperking, Sport- en beweegstimulering voor de ongeorganiseerde sporter en buurtsportcoaches.

1.1 Sport- en beweegstimulering voor jongeren (0 t/m 18 jaar)

Beoogde doelen en effecten	• Jongeren vanaf jongs af aan vertrouwd maken met sport en kennis laten maken met verschillende sporten, zodat zij daarna een betere keuze kunnen maken voor een sportvereniging of andere sportaanbieder.

[1] De Nederlandse Norm Gezond bewegen schrijft voor dat kinderen tot en met 18 jaar minimaal 5 dagen in de week, minimaal 60 minuten per dag matig intensief moeten bewegen ter bevordering van de gezondheid. Voor volwassenen (19 jaar en ouder) geldt een norm van minimaal 5 dagen in de week, 30 minuten per dag matig intensief bewegen.

	• Sport en bewegen toegankelijk maken voor jongeren en aanbod inbedden in hun leefomgeving. • Jongeren (en ouders van jongeren) bewust maken van het belang van bewegen en gezonde voeding. • Het binnen- en buitenschools sportaanbod optimaliseren om zo voldoende mogelijkheden te creëren om bewegen/sporten onder jongeren te stimuleren. • Via sport thema's als waarden, normen en respect aan jongeren meegeven.
Huidige situatie	• 7% van de kinderen (0-11 jaar) in Drimmelen heeft overgewicht. Het regionale gemiddelde is 12,8% (Bron: Jeugdmonitor GGD, 2013). • 79,2% van de kinderen (4-11 jaar) uit Drimmelen sporten twee keer per week of vaker op school. Dit percentage ligt vele malen hoger dan het regionale gemiddelde (58%) (Bron: GGD)[2]. • 42,6% (4-11 jaar)van de kinderen uit Drimmelen sporten minstens twee keer per week minimaal één uur bij een vereniging (buiten school). Het regionale gemiddelde is 35,7% (Bron: GGD)*. • Het percentage kinderen (0-11) dat dagelijks groente en fruit eet in Drimmelen (68,8%) ligt lager dan het regionale gemiddelde (72,7%) (Bron: GGD)*. • 9% van de jongeren (12-18 jaar) in Drimmelen heeft overgewicht. Het regionale gemiddelde is 11% (Bron: GGD)*.
Gewenste situatie	• Minimaal handhaven van percentages overgewicht, sportdeelname op school en sportdeelname bij vereniging. • Inzetten op gezonde voeding/leefstijl met aandacht voor het belang van groente en fruit om uiteindelijk de groente- en fruitconsumptie te verhogen conform het regionale gemiddelde.
Acties	• Voorzetting inzet buurtsportcoaches en mogelijke uitbreiding van de inzet. • Onderzoeken vervolg (en verbetering) projecten 'Lekker Fit' en 'NAC Football4life' en stimuleren van huidige sportprojecten, zoals Summer Sports Week en schoolsportdagen (i.s.m. sportverenigingen). • Aansluiten bij Kerngezond Drimmelen voor deze doelgroep onder meer gericht op samenwerking met partners in de domeinen gezondheid, onderwijs, welzijn, zorg en sport met aandacht voor gezonde voeding/leefstijl. • Opzetten project binnenschoolse/naschoolse sport (voorbeeld Sjors Sportief). • Bewegen inzetten om risicojongeren structuur te geven en zelf te laten bewegen danwel een bijdrage te leveren als vrijwilliger.
Trekker	Buurtsportcoaches
Betrokkenen	Intern: afdeling Maatschappelijke Aangelegenheden Extern: • Onderwijspartners • Welzijnspartner (Surplus) • Zorgpartners (GGD) • Sportverenigingen

[2] * Op basis van meest recent uitgevoerde monitor van GGD.

Doorlooptijd	• Lokaal plan Buurtsportcoaches t/m 2015 en continuering afhankelijk van rijksbeleid. • Sportstimuleringsactiviteiten: opstart overleg in 2016. Najaar 2016 (her)start activiteiten

1.2 Sport en beweegstimulering voor jong volwassenen (19 t/m 30 jaar)

Beoogde doelen en effecten	• Stimuleren sport en bewegen van (jong) volwassenen, mogelijk in samenwerking met bedrijfsleven en sportverenigingen.
Huidige situatie	• Tot nu toe in sportbeleid weinig aandacht voor de doelgroep van 19 t/m 30 jarigen. • 15% van de jongeren tussen 19 en 24 jaar sport nooit en de verwachting is dat het percentage van jong volwassenen tussen 24 en 30 jaar hoger is. Vaak hebben zij weinig vrije tijd en besteden zij weinig tijd aan sport en bewegen door de combinatie werk en kinderen.
Gewenste situatie	• Er worden jaarlijks twee projecten georganiseerd voor volwassenen (mogelijke aansluiting zoeken bij lokale evenementen). • Het bedrijfsleven en sportverenigingen dragen bij aan de sport- en beweegstimulering van jong volwassenen. • Het aantal niet sportende jongeren tussen 19-24 jaar verminderen van 15% naar 12%.
Acties	• In contact treden met bedrijven binnen de gemeente om bedrijfssport (bijv. fitness) voor deze doelgroep te stimuleren. • Mogelijkheden onderzoeken om deelname van deze doelgroep aan bijvoorbeeld het evenement ’30 km van Drimmelen’ te stimuleren.
Trekker	Buurtsportcoach

Betrokkenen	*Intern:* • Beleidsmedewerker Sport *Extern:* • Sportverenigingen en andere sportaanbieders • Bedrijven
Doorlooptijd	• Opstart overleg in 2016. Najaar 2016 (her)start activiteiten

1.3 Sport- en beweegstimulering voor ouderen (65+)

Beoogde doelen en effecten	• Met sport- en beweegbeleid inspelen op vergrijzing. • Samenwerking tussen diverse organisaties op gebied van sport, zorg en senioren. • Stimuleren sport, bewegen en gezondheid bij senioren en met name inactieven om overgewicht terug te dringen en mensen bewust te maken van het belang van gezonde voeding. • Doelgroep vervult een maatschappelijke rol door het verrichten van vrijwilligerswerk.
Huidige situatie	• De gemeente Drimmelen vergrijst. Er komen steeds meer ouderen (65-plussers). Tot 2020 komen er meer ouderen bij van 65-74 jaar dan van 75 jaar en ouder. • Vergeleken met West-Brabant hebben ouderen in Drimmelen significant vaker overgewicht. Het regionale gemiddelde van 65-plussers is namelijk 59%. Het percentage in Drimmelen is 65%. • Meer dan de helft van de 65-plussers voldoet niet aan de aanbeveling voor groenteconsumptie (77% = 2.496 ouderen) of fruitconsumptie (53% = 1.718 ouderen).
Gewenste situatie	• Kennis van sport- en beweeggedrag en behoeften van ouderen. • Bewegingsstimulering voor ouderen door een breed arrangement te bieden van diverse sportaanbieders. • Het percentage ouderen in Drimmelen is gelijk aan of is lager dan het gemiddelde aantal ouderen met overgewicht in West-Brabant. • Het aantal 65-plussers die voldoen aan de aanbeveling voor groente- en fruitconsumptie is verhoogd. • Jong ouderen (65 t/m 74 jaar) vervullen een maatschappelijke rol door het verrichten van vrijwilligerswerk. • Ouderen voelen zich vitaal en ervaren hoge kwaliteit van leven.
Acties	• Voorzetting inzet buurtsportcoaches (‘Beweegcoach ouderen’). • Onderzoeken vervolg (en verbetering) projecten ‘Meer Bewegen voor Ouderen’ en ‘Voeding en Bewegen 60+’. • Nieuw project waarin ouderen een fitheidstest ondergaan en een beweegadvies krijgen om vervolgens een koppeling te maken met een passend sportaanbod. Mogelijk kan hierbij gebruik gemaakt worden van de beweegtoestellen in Hooge Zwaluwe. • Beweegkuur organiseren voor inwoners (van 40 jaar en ouder) met gezondheidsproblemen, zoals diabetes, overgewicht, etc. • Verenigingen faciliteren om aanbod beter te laten aansluiten op behoeften ouderen. • Zorgteams en zorgconsulenten besteden in de tafel- en keukengesprekken ook aandacht aan bewegen. • Optimaliseren van het Vrijwilligers Informatiepunt (VIP) om jong ouderen in te zetten als vrijwilligers bij (sport)verenigingen.

Trekker	Beleidsmedewerker Gezondheidsbeleid
Betrokkenen	*Intern:* gezondheidsbeleid, sportbeleid, burgerkracht *Extern:* • Sportverenigingen en andere sportaanbieders • Surplus en SWO • 1e lijns zorg aanbieders en GGD • Zorgverzekeraars • KBO en andere ouderenorganisaties
Doorlooptijd	• Opstart overleg in 2015. Najaar 2015 (her)start activiteiten

1.4 Sport- en beweegstimulering voor mensen met een beperking

Beoogde doelen en effecten	• Sport en bewegen is toegankelijk voor iedereen. • Meer mensen met beperking die op lokaal niveau sporten en bewegen. • Meer sportaanbieders op lokaal niveau die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
Huidige situatie	• Participatie van mensen met een beperking sporten is tot op heden onderbelicht gebleven binnen de gemeente. • Er is onvoldoende bekendheid van mogelijkheden omtrent aangepast sporten op lokaal niveau. • Mensen met een beperking weten niet waar ze terecht kunnen of welke mogelijkheden er voor ze zijn om te kunnen sporten. • Sportaanbieders krijgen geen ondersteuning omtrent aangepast sporten, zij hebben hier echter wel behoefte aan.
Gewenste situatie	• Betere bekendheid met project aangepast sporten en bijbehorende mogelijkheden binnen de gemeente. • Een begeleidend en ondersteunend persoon voor mensen met een beperking in de vorm van een buurtsportcoach in de opstartfase en in het verdere vervolg een vrijwilliger via het Vrijwilligers Informatiepunt. • Sportaanbieders worden geadviseerd over de manier waarop zij invulling kunnen geven aan aangepast sporten.
Acties	• Inzichtelijk maken van mogelijkheden omtrent aangepast sporten in de vorm van een beweegwijzer. • Inzet van buurtsportcoaches voor sport- en beweegstimulering omtrent aangepast sporten. • Meetlat 'Toegankelijkheid' ontwikkelen voor sportverenigingen en beheerders van sportaccommodaties om daarmee de toegankelijkheid van sportaccommodaties te verhogen voor mensen met een beperking. • Aansluiten bij het regionaal loket aangepast sporten in West-Brabant.
Trekker	Beleidsmedewerker Wmo
Betrokkenen	Intern: afdeling Maatschappelijke Aangelegenheden Extern: • Zorgpartners (GGD) • Onderwijspartners • SWO (Stichting Welzijn en Ondersteuning) • Lokale sportaanbieders • Doelgroep en vertegenwoordigers (ouders/verzorgers) • Regioloket aangepast sporten
Doorlooptijd	• Opstart overleg in 2016. Najaar 2016 (her)start activiteiten

1.5 De ongeorganiseerde sporter

Beoogde doelen en effecten	• Ongeorganiseerde sporters worden ondersteund en waar mogelijk gefaciliteerd door de gemeente.
Huidige situatie	• Veel inwoners sporten in ongeorganiseerd verband, maar de gemeente besteedt hier op dit moment nog niet veel aandacht aan. • De gemeente Drimmelen beschikt over een redelijk goede sportieve openbare ruimte met onder andere fiets- en wandelpaden, trapveldjes en fitnesstoestellen. Echter, hier wordt op sportgebied momenteel te weinig gebruik van gemaakt. • Gemeente kent een aantal succesvolle sportevenementen, zoals 30km van Drimmelen, Terheijdenloop, zeilwedstrijden en crosswedstrijden.
Gewenste situatie	• Het aantal inwoners binnen de gemeente dat gebruik maakt van één van de beschikbare openbare faciliteiten is gestegen. • Meer inwoners sluiten aan bij lokale sportevenementen. • Meer samenhang tussen domeinen sport, bewegen, recreatie en openbare ruimte.
Acties	• Faciliteren van sport- en spelvoorzieningen in de directe leefomgeving en veilige ruiter-, en fiets- en wandelroutes. • Buurtsportcoaches zetten met activiteiten in op het verhogen van het gebruik van de openbare ruimte met specifieke aandacht voor water en beweegtoestellen. • Buurtsportcoaches stimuleren deelnemers om mee te doen met (lokale) sportevenementen. • Sportevenementen worden gestimuleerd en gefaciliteerd door de gemeente onder andere door promotie.

Trekker	Buurtsportcoaches
Betrokkenen	*Intern:* Afdelingen Maatschappelijke Aangelegenheden (Sport), Openbare werken en Grondgebied en Communicatie *Extern:* • Organisatoren van sportevenementen • Ongeorganiseerde sporters
Doorlooptijd	Ontwikkeling en overleg in 2015. Vanaf 2016 gerichte acties.

1.6 Buurtsportcoaches

Beoogde doelen en effecten	• De beoogde doelen voor 2015-2020 zijn gelijk aan de doelen die al aanwezig zijn omtrent de inzet van de buurtsportcoaches. Buurtsportcoaches dienen een bijdrage te leveren aan: 1. Het terugdringen van overgewicht 2. Het bewust maken van het belang van een gezonde leefstijl 3. Het verbeteren van de leefomgeving 4. Het bevorderen van de sociale cohesie 5. Het stimuleren van ontmoeting en participatie 6. Het structureren van de verbinding tussen gemeente, scholen, buurt en verenigingen 7. Het verbeteren van de bezetting van sportaccommodaties 8. Het verbeteren van de ondersteuning van vrijwilligers.
Huidige situatie	• In de gemeente Drimmelen is op dit moment 3,8 FTE buurtsportcoaches actief op het terrein van sport, zorg, welzijn, buurt, onderwijs en sportverenigingen.

	• De inzet van de buurtsportcoaches vindt plaats via twee programmalijnen: 'Sportief en Gezond Drimmelen' en 'Actief en Betrokken Drimmelen'.
Gewenste situatie	• Verder ontwikkelen en verbreden van de inzet van de buurtsportcoaches en streven naar de bovengenoemde doelen uit de huidige situatie. • Speciale aandacht gaat uit naar het terugdringen van overgewicht, de verbinding tussen verschillende stakeholders en de ondersteuning van vrijwilligers.
Acties	• Voortzetten, verbreden en verbeteren van huidige programmalijnen. • Ontwikkelen van een collectief aanbod in de vorm van een jaarprogramma die dient bij te dragen aan de samenwerking tussen gemeente, scholen en sportverenigingen. • Onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de beweegtoestellen in de Hooge Zwaluwe te integreren in een aantal projecten. • Zowel intern als extern verdere bekendheid en verbreding geven aan de buurtsportcoaches.
Trekker	Buurtsportcoaches
Betrokkenen	*Intern:* Beleidsmedewerker Wmo, gezondheidsbeleid, sport *Extern:* • Onderwijspartners • Welzijnspartners • Zorgpartners • Sportverenigingen en vrijwilligers
Doorlooptijd	Volgens lokaal plan t/m 2015. In 2015 evaluatie en opstellen toekomstplan afhankelijk van continuering rijksbeleid.

2. Sportverenigingen en andere sportaanbieders

Het uitvoeren van sport- en beweegactiviteiten is geen gemeentelijke taak. De gemeente faciliteert enkel de uitvoering van sport- en beweegactiviteiten, onder andere door de inzet van buurtsportcoaches. De sportverenigingen uit Drimmelen hebben een belangrijke rol in het aanbieden van sport- en beweegaanbod en zijn daarnaast een verbindende schakel als het gaat om sociaal-maatschappelijke betrokkenheid in de dorpskernen. Sportverenigingen worden dan ook gewaardeerd en gefaciliteerd voor hetgeen zij betekenen in het kader van gezondheidsbevordering, leefbaarheid en het stimuleren van participatie.

Met het oog op de veranderende behoeften en sportgedrag van de 'sportconsument' ligt er voor de sportverenigingen een uitdaging om ook voor de langere termijn een gezonde en vitale vereniging te blijven/zijn. Inspelen op de wensen van de sportconsument met bijvoorbeeld vernieuwend aanbod en samenwerken met andere sportverenigingen/organisaties is hiervoor noodzakelijk. Hoewel de toekomstgerichtheid van sportverenigingen een verantwoordelijkheid is van de verenigingen is de gemeente een gesprekspartner die graag met hen meedenkt.

Andere sportaanbieders
Naast de sportverenigingen zijn er in Drimmelen andere organisaties (bijv. commerciële sportaanbieders, 1e lijnszorg) actief om sport en bewegen te stimuleren door middel van projecten en initiatieven. Voor deze organisaties heeft de gemeente waardering en is zij een gesprekspartner.

Speerpunten
1. Uitvoering van sport- en beweegactiviteiten is geen gemeentelijke taak, wel heeft de gemeente een rol in de facilitering ervan.
2. Sportverenigingen worden gewaardeerd en gefaciliteerd voor hetgeen zij betekenen in het kader van gezondheidsbevordering, leefbaarheid en het stimuleren van participatie.
3. De toekomstgerichtheid van sportverenigingen is een verantwoordelijkheid van de sportverenigingen zelf. De gemeente is betrokken, denkt mee en is gesprekspartner.

Trends en ontwikkelingen
- Onderzoek laat zien dat de individualisering verder voortzet (Bron: SCP). Dit heeft bijvoorbeeld impact op de verenigingsstructuur.
- Er is sprake van een toenemende druk op de vrije tijd. Het sportaanbod wordt uitgebreider maar er is ook sprake van meer concurrentie met andere vrijetijdsbestedingen.
- Er is een tendens waarneembaar van schaalvergroting waarbij verenigingen bestuurskrachten bundelen of zelfs uitgroeien tot omni- of multivereniging.
- Vanuit landelijke overheid en sportbonden wordt vernieuwing van het sportaanbod bij sportverenigingen gestimuleerd, zoals kinderopvang en huiswerkbegeleiding.

Ten behoeve van de uitvoering is het onderwerp sportverenigingen ingedeeld in twee pijlers: vitale en toekomstbestendige sportverenigingen en impuls voor sportverenigingen voor invulling van hun maatschappelijke rol.

2.1 Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen

Beoogde doelen en effecten	• Er is aandacht voor verenigingsproblematieken en sportverenigingen worden gefaciliteerd om uit te groeien naar een vitale sportvereniging. • Sportverenigingen beseffen dat zij verantwoordelijk zijn voor hun eigen toekomst en de gemeente neemt daarbij een faciliterende rol in.
Huidige situatie	• Over het algemeen zijn er veel goed functionerende sportverenigingen. • Momenteel geen gerichte verenigingsondersteuning en beperkte inzet van buurtsportcoaches • Weinig verenigingen besteden aandacht aan de veranderende consument en zijn hierdoor weinig toekomstgericht. • Vrijwilligers Informatiepunt aanwezig in de gemeente Drimmelen.
Gewenste situatie	• Sportverenigingen hebben een visie op de toekomst, zijn maatschappelijk actief, hebben een actief vrijwilligersbeleid en stimuleren jeugd om te sporten. • Sportverenigingen hebben een functie voor probleemsignalering van kwetsbare jongeren (poortwachtersfunctie). • Er ligt een jaarplan voor verenigingsondersteuning voor de buurtsportcoaches. • Buurtsportcoaches besteden minimaal 10% van hun tijd aan verenigingsondersteuning. • Sportverenigingen werken goed samen met de gemeente en het onderwijs. • Er wordt optimaal gebruik gemaakt van het Vrijwilligers Informatiepunt. • Kwetsbare groepen binnen de samenleving zetten zich in als vrijwilliger binnen de sportverenigingen.
Acties	• Organiseren van twee informatieavonden/cursussen voor verenigingen. • Ontwikkeling van aanpak verenigingsondersteuning (met specifieke aandacht voor vrijwilligersbeleid, balans tussen inkomsten en uitgaven en de verbinding tussen gemeente, scholen, buurt en verenigingen). • Inventarisatie van tools in kader van verenigingsondersteuning. • Faciliteren van aanspreekpunt vanuit de gemeente voor de verenigingen vanuit één loket. • Ontwikkelen van tien gouden tips voor probleemsignalering kwetsbare jongeren. • Constante aandacht voor verbinden, versterken, verbreden en verankeren van vrijwilligers binnen de gemeente en voor het bereik van het Vrijwilligers Informatiepunt in de sport. • Koppeling leggen tussen kwetsbare groepen en hun mogelijkheden als vrijwilliger in de sport
Trekker	Beleidsmedewerker Sport en Buurtsportcoach
Betrokkenen	*Intern:* beleidsmedewerker vrijwilligersbeleid, burgerkracht *Extern:* • Sportverenigingen • NOC*NSF en sportbonden

	• Overige ondersteuningsorganisaties • Provincie Noord-Brabant
Doorlooptijd	• Buurtsportcoaches leggen vanaf 2015 nog meer verbindingen met sportverenigingen. Dit leidt vanaf 2016 tot gerichtere verenigingsondersteuning.

2.2 Impuls voor sportverenigingen voor invulling van hun maatschappelijke rol

Beoogde doelen en effecten	• Sportverenigingen worden gewaardeerd en gefaciliteerd voor hetgeen zij betekenen in het kader van gezondheidsbevordering, leefbaarheid en het stimuleren van participatie. • Sportverenigingen maken meer gebruik van elkaars kwaliteiten.
Huidige situatie	• Sportverenigingen besteden weinig aandacht aan hun maatschappelijke rol, mede doordat zij hier ook geen kennis van hebben.
Gewenste situatie	• Sportverenigingen hebben de capaciteit en de kwaliteit om een bijdrage te leveren aan het behalen van maatschappelijke doelen. • Sportverenigingen en andere sportaanbieders werken onderling samen en delen hun kennis om hun maatschappelijke rol te verbeteren en te versterken.
Acties	• Organiseren van informatieavonden en cursussen voor verenigingen om verenigingen bewust te maken van de bijdrage die zij kunnen leveren aan het behalen van maatschappelijke doelen en waarin aandacht wordt besteed aan de onderlinge samenwerking en kennisdeling. • Ontwikkeling van aanpak verenigingsondersteuning (met specifieke aandacht voor invulling van de maatschappelijke rol van sportverenigingen). • Naast huidige subsidie, additioneel toevoegen van participatiebudget aan het subsidiebeleid om verenigingen te stimuleren zich in te zetten voor niet vanzelfsprekende doelgroepen. • Onderzoeken van mogelijkheden tot opzet van sportkledingbank waarbij verenigingen overtollige spullen leveren aan de kledingbank
Trekker	Beleidsmedewerker Sport en Buurtsportcoach
Betrokkenen	*Intern:* beleidsmedewerker vrijwilligersbeleid en subsidiebeleid *Extern:* • Sportverenigingen en andere sportaanbieders • WMO partners
Doorlooptijd	• 2016: ontwikkelen nieuwe beleidsregel • 2017: nieuwe subsidie impuls

3. Sportnetwerk

Steeds meer organisaties hebben belangstelling voor (de inzet van) sport en bewegen. In lijn met toekomstige ontwikkelingen zijn er ook in Drimmelen kansen en mogelijkheden om in gezamenlijkheid met organisaties sport en bewegen te stimuleren. Door deze organisaties met elkaar te verbinden en in gezamenlijkheid uitwerking te geven aan initiatieven stimuleren we gezamenlijk sport en bewegen. Naast de sportverenigingen zijn ook onderwijs, kinderopvang/buitenschoolse opvang, welzijn- en zorgpartners, jeugd-/jongerenwerk, woning- en buurtverenigingen en het bedrijfsleven als belangrijke maatschappelijke partners/organisaties op dit terrein.

Speerpunt

1. De gemeente verbindt maatschappelijke organisaties, stimuleert onderlinge samenwerking en is gesprekspartner voor organisaties die zich inzetten voor het stimuleren van sport en bewegen in het kader van gezondheidsbevordering en/of maatschappelijke verbondenheid.

Vanwege de stijgende belangstelling voor de inzet van sport en bewegen wordt er in het uitvoeringsprogramma aandacht besteed aan een sportnetwerk met een brede participatie.

3.1 Sportnetwerk met brede participatie

Beoogde doelen en effecten	• De gemeente verbindt maatschappelijk organisaties, stimuleert onderlinge samenwerking en is gesprekspartner voor organisaties die zich inzetten voor het stimuleren van sport en bewegen in het kader van gezondheidsbevordering en/of maatschappelijke verbondenheid.
Huidige situatie	• Er is op dit moment geen sprake van een integraal netwerk omtrent sport en bewegen, maar er vinden veel losse overleggen plaats.
Gewenste situatie	• Er is sprake van een netwerk met stakeholders uit verschillende domeinen die gezamenlijk uitwerking geven aan initiatieven om sport, bewegen, gezondheid en de maatschappelijke verbondenheid te stimuleren. • Sport en bewegen spelen een preventieve rol waardoor (dure) zorg zo lang mogelijk uitgesteld kan worden.
Acties	• Inzichtelijk maken welke partijen betrokken kunnen worden in het netwerk. • Relevante partijen worden bewust gemaakt van het belang van het netwerk en de rol die zij hierin zouden kunnen spelen. • Eén á twee keer per jaar wordt er een netwerkbijeenkomst georganiseerd waar de verschillende partijen elkaar treffen om daarbij de voortgang te bespreken. • Daar waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande structuren/platformen en wordt sport en bewegen op de agenda gezet (bijv. Lokale Educatieve Agenda (LEA), zorgoverleg, platform veldvoetbal, etc.). • Er wordt jaarlijks een prijs uitgereikt tijdens het netwerkbijeenkomst aan een belangrijke vrijwilliger uit de gemeente.
Trekker	Beleidsmedewerker Sport
Betrokkenen	*Intern:* Maatschappelijke Aangelegenheden *Extern:*

	• Sportverenigingen • Onderwijs • Kinderopvang/buitenschoolse opvang • Surplus en SWO • GGD en andere zorgpartners • Woning- en buurtverenigingen • Bedrijfsleven
Doorlooptijd	In 2015 1e netwerkbijeenkomst

4. Sportaccommodaties

Vergrijzing, ongeorganiseerde sport en populariteit van sporten zijn sterk van invloed op de beoefening van sportieve activiteiten en daarmee ook op het gebruik en de noodzaak van sportaccommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte. Deze toekomstige ontwikkelingen maken het nodig om continue te kijken naar de combinatie sport, bewegen en beschikbare ruimte. Mogelijk dienen keuzes te worden gemaakt om te komen tot een goede balans tussen kwantiteit en kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid. Het in stand houden/realiseren van een kwalitatief goed accommodatieaanbod voor iedere dorpskern van Drimmelen blijft hierbij het uitgangspunt. Daarbij dient ook oog te zijn voor de toegankelijkheid van accommodaties voor minder validen en wordt ingezet op de mogelijkheden voor de aanleg van kunstgrasvelden en de bouw van een nieuwe gymzaal. Ook het faciliteren van openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen is een belangrijk uitgangspunt. Bestaande voorzieningen (o.a. fiets-/wandelpaden, trapveldjes, fitnesstoestellen) zijn hierbij een goede uitvalbasis en nieuwe mogelijkheden worden bekeken.

Speerpunten

1. In Drimmelen is sprake van een kwalitatief goed accommodatieaanbod in alle dorpskernen en openbare ruimte die uitnodigt tot sporten en bewegen.
2. De gemeente werkt toe naar optimaal, multifunctioneel en waar mogelijk kostendekkend gebruik van binnen- en buitensportaccommodaties, waarbij haar rol op het gebied van eigendom, beheer en onderhoud uiteindelijk beperkt is.
3. De gemeente is terughoudend met grote investeringen in nieuwe technieken en/of aanpassingen aan sportaccommodaties (m.u.v. kunstgras). Dit kan alleen aan de orde zijn wanneer wordt voorzien in een grote maatschappelijke behoefte, er sprake is van maatschappelijk aanvaardbare kosten en multifunctioneel gebruik en de gebruikers (verenigingen/organisaties) zelf een bijdrage leveren in het kader van zelfwerkzaamheid.

Trends en ontwikkelingen

- In het kader van kerntakendiscussies is er een trend waarneembaar waarbij steeds meer gemeenten sportaccommodaties afstoten. Dit kan in de vorm van privatisering, externe verzelfstandiging, etc.
- Meervoudig en multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties krijgt steeds meer (bestuurlijke) aandacht. Het economisch en maatschappelijk rendementsdenken neemt toe.

Het uitvoeringsprogramma van dit hoofdstuk is ingedeeld in sportieve openbare ruimte, multifunctioneel gebruik van accommodaties, verhouding kostendekkende tarieven en nieuwe sportaccommodaties.

4.1 Sportieve openbare ruimte

Beoogde doelen en effecten	• De openbare ruimte in de gemeente Drimmelen nodigt inwoners uit om te sporten en te bewegen.
Huidige situatie	• De gemeente Drimmelen beschikt over een redelijk goede sportieve openbare ruimte met onder andere fiets- en wandelpaden, trapveldjes en fitnesstoestellen. Echter, hier wordt op sportgebied momenteel te weinig gebruik van gemaakt.

	• Daarnaast beschikt de gemeente Drimmelen over veel water waar relatief gezien weinig gebruik van wordt gemaakt. • Kinderen in Drimmelen spelen relatief gezien minder buiten dan andere gemeenten in de regio. Een van de redenen hiervoor is een gebrek aan speeltuinen binnen de gemeente (Bron: GGD).
Gewenste situatie	• De sportfaciliteiten in de openbare ruimte hebben een opener karakter om daarmee de toegankelijkheid van de faciliteiten te verhogen. • Het aantal inwoners binnen de gemeente dat gebruik maakt van één van de beschikbare openbare faciliteiten is gestegen. • Er wordt vaker gebruik gemaakt van het aanwezige water.

Acties	• Het is van belang dat alle mogelijke openbare ruimte om te sporten in kaart wordt gebracht door de gemeente en waar mogelijk
	• Het is mogelijk om bepaalde faciliteiten, zoals de jeu de boules banen, onder de aandacht te brengen bij de inwoners.
	• De aanwezige faciliteiten in de openbare ruimte worden door buurtsportcoaches vaker en gestructureerd ingezet tijdens activiteiten in de buurt.
	  ○ De beweegtoestellen worden door de buurtsportcoach ingezet tijdens het project 'Meer Bewegen voor Ouderen'.
	  ○ Ook wordt bij het project 'Meer Bewegen voor Ouderen' gebruik gemaakt van de aanwezige jeu de boules banen.
	  ○ Daarnaast worden de faciliteiten ook vaker gebruikt voor sport- en beweegstimuleringsactiviteiten voor jongeren.
	• De buurtsportcoach onderzoekt samen met de aanwezige watersportverenigingen binnen de gemeente of er activiteiten georganiseerd kunnen worden op en rondom het water.

Trekker	Beleidsmedewerker Sport en Buurtsportcoach
Betrokkenen	*Intern:* Afdelingen Maatschappelijke Aangelegenheden (Sport), Openbare werken en Grondgebied *Extern:* • Inwoners en sportverenigingen
Doorlooptijd	Ontwikkeling en overleg in 2016. Vanaf 2017 gerichte acties.

4.2 Multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties

Beoogde doelen en effecten	• Een kwalitatief goed accommodatieaanbod in alle dorpskernen. • Optimaal, multifunctioneel en meer kostendekkend gebruik van binnen- en buitensportaccommodaties, waarbij de rol van de gemeente op het gebied van beheer en onderhoud en daar waar mogelijk van eigendom uiteindelijk beperkt is. • Multifunctioneel gebruik moet het maatschappelijk rendement van buitensportaccommodaties verhogen.
Huidige situatie	• Er zijn negen binnensportaccommodaties in eigendom, waarvan zes binnen eigen beheer. • Er zijn negen buitensportaccommodaties in eigendom, waarvan er één in erfpacht is uitgegeven. • Op dit moment is er relatief gezien weinig sprake van multifunctioneel gebruik van de buitensportaccommodaties. • Er zijn twee openluchtbaden aanwezig (het Puzzelbad en de Randoet, beide geëxploiteerd door Optisport).
Gewenste situatie	• Iedere dorpskern bezit en behoud minimaal één sportveld en/of sportzaal. • Vervullen en versterken van regierol op het terrein van binnen- en buitensportaccommodaties. • Er is sprake van een goede samenwerking tussen partijen op het gebied van buurt, sport, onderwijs en welzijn. • Sportverenigingen en andere relevante partijen nemen initiatief om de bezettingsgraad van de accommodaties te verhogen. • Sportaccommodaties worden door meerdere verenigingen (en doelgroepen) gebruikt. • De gemeente werkt onder bepaalde condities mee aan de realisatie van kunstgrasvelden bij voetbalverenigingen. • De openlucht zwembaden leveren een bijdrage in het stimuleren van bewegen.
Acties	• Overleggen met gebruikers van sportaccommodaties waar sprake is van monofunctioneel gebruik om het multifunctionele gebruik van accommodaties onder de aandacht te brengen en om gezamenlijk tot een invulling te komen waarbij de accommodatie maatschappelijke meer kan renderen. • Koppelen van relevante partijen en het stimuleren van samenwerking tussen sportverenigingen en relevante partijen om het multifunctioneel gebruik van accommodaties uiteindelijk te verhogen. • Huur- en gebruiksvoorwaarden aanpassen en multifunctioneel gebruik van accommodaties stimuleren. • Formuleren van visie wat betreft de openluchtzwembaden. • Afspraken maken met Optisport over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het organiseren van maatschappelijke activiteiten via de twee openluchtzwembaden en de daarbij behorende ruimte.
Trekker	Beleidsmedewerker Sport
Betrokkenen	*Intern:* medewerkers beheer en verhuur *Extern:* • Sportverenigingen

	• Andere relevante partijen, zoals kinderdagverblijven, ouderenorganisaties, etc. • Afdelingen Openbare werken en Grondgebied • Beheerders sportaccommodaties • Optisport
Doorlooptijd	Dit vraagt proces van minstens 2 jaar, dus 1e resultaten in 2016

4.3 Verhouding kostendekkende tarieven

Beoogde doelen en effecten	• Sportvoorzieningen moeten ten behoeve van de verenigingssport en individuele sporters op een betaalbaar niveau aan de burgers worden aangeboden.
Huidige situatie	• De binnensportaccommodaties vormen de grootste uitgavenpost met € 900.585,- en de kosten voor de buitensportaccommodaties zijn € 615.309,-. Dit brengt de kosten samen op € 1.515.894,-. • De inkomsten, die voornamelijk verkregen worden door de huuropbrengsten van de accommodaties, bedragen € 388.273,-. • Dit betekent dat er een tekort is van €1.127.621,-. • De kostprijs van de sportaccommodaties is inzichtelijk. • Huurders van binnensportaccommodaties betalen meer huurkosten dan huurders van buitensportaccommodaties.
Gewenste situatie	• Er is meer evenwicht tussen de tarieven van de binnen- en buitensportaccommodaties. • Er worden andere gebruikersgroepen aangetrokken om de bezetting van de sportaccommodaties te optimaliseren in de daltijden.

Acties	• Het mogelijk aanpassen van de tarievenstructuur, zodat er meer evenwicht ontstaat in de kostendekkendheid van de binnen- en buitensport. • Inzichtelijk maken van mogelijke gebruikersgroepen tijdens de daluren en van de mogelijkheden die er zijn voor de verschillende gebruikersgroepen. • Het promoten van accommodaties en het ontwikkelen en communiceren van daltarieven.
Trekker	Beleidsmedewerker Sport
Betrokkenen	*Intern:* medewerkers beheer en verhuur, financiën en control *Extern:* • Sportverenigingen • Beheerders sportaccommodaties
Financiën	Niet direct van toepassing.
Doorlooptijd	Dit vraagt proces van minstens 2 jaar dus 1e resultaten in 2017.

4.4 Nieuwe sportaccommodaties

Beoogde doelen en effecten	• Er zijn uitgangspunten gedefinieerd voor investeringen in sportaccommodaties. Het gaat hier voornamelijk om de investering in kunstgrasvelden. • Realisatie van een nieuwe gymzaal in Terheijden.
Huidige situatie	• Op dit moment zijn er nog geen randvoorwaarden opgesteld wanneer de gemeente Drimmelen investeert in nieuwe kunstgrasvelden.
Gewenste situatie	• Er bestaat helderheid over de keuze wanneer er medewerking verleend wordt en investeringen gedaan worden gedaan aan de realisatie van kunstgras.

Acties	• Er dienen antwoorden geformuleerd te worden op de onderstaande vragen voor het ontwikkelen van een business case.
	  • Wanneer werkt de gemeente mee aan de realisatie van kunstgras?
	  • Wanneer investeert de gemeente in de realisatie van kunstgras?
	  • Onder welke condities investeert de gemeente in nieuwe kunstgrasvelden?
	  • Hoe gaat de gemeente om met beheer en exploitatie?
	  • Hoe worden verantwoordelijkheden afgebakend en vastgelegd?

Trekker	Beleidsmedewerker sport
Betrokkenen	*Intern:* juridische zaken, financiën en control *Extern:* • Sportverenigingen
Doorlooptijd	• Ontwikkelen en vaststellen notitie 1e helft 2015 • Implementatie is afhankelijk van actuele ontwikkelingen en behoeften

5. Subsidies

Om sport en bewegen in Drimmelen te stimuleren participeert de gemeente aan de Rijksregeling Sport en Bewegen in de Buurt. Deelname aan deze regeling maakt het mogelijk dat er buurtsportcoaches zijn die daadwerkelijk de uitvoerende handen op de werkvloer zijn. Naast de buurtsportcoaches zijn er tal van sportverenigingen actief die sport en bewegen stimuleren, deze zijn erg waardevol. Het faciliteren, ondersteunen en waarderen van deze verenigingen is dan ook opgenomen in het gemeentelijk subsidiebeleid door het handhaven van de jeugdledensubsidie. Wellicht is een aanvullende beloning mogelijk voor initiatieven die meer maatschappelijke waarde creëren.

Specifieke aandacht is er voor de inwoners van Drimmelen waarvoor sport en bewegen vanwege financiële redenen geen vanzelfsprekendheid is. De gemeente faciliteert voor deze inwoners in een financiële regeling (Stichting Leergeld).

Speerpunten

1. Door deelname aan de regeling Buurtsportcoaches stimuleert de gemeente sport en bewegen (voor jeugd/jongeren, ouderen (65+) en mensen met een beperking) en stimuleert zij de leefbaarheid in de dorpen van Drimmelen.
2. De gemeente subsidieert sportverenigingen op basis van het aantal jeugdleden en staat open voor het aanvullend belonen van initiatieven die extra maatschappelijke waarde creëren.
3. Door het faciliteren van een financiële regeling (Stichting Leergeld) zorgt de gemeente dat sport en bewegen toegankelijk is voor diegene waarvoor dit geen vanzelfsprekendheid is.

Het uitvoeringsprogramma van dit hoofdstuk is ingedeeld in subsidies als sturingsinstrument en inzet Stichting Leergeld.

5.1 Subsidies als sturingsinstrument

Beoogde doelen en effecten	• De gemeente subsidieert sportverenigingen op basis van het aantal jeugdleden en staat open voor het aanvullend belonen van initiatieven die extra maatschappelijke waarde creëren, een zogenaamde participatiesubsidie.
Huidige situatie	• Sportverenigingen krijgen momenteel € 24,- per jeugdlid.
Gewenste situatie	• Huidige subsidiebeleid (per jeugdlid) blijft gehandhaafd, maar hieraan wordt een participatiesubsidie toegevoegd. • Initiatief wat subsidies betreft ligt bij de verenigingen zelf. • Sportaanbieders spelen actief in op externe subsidiemogelijkheden, zoals Sportimpuls.
Acties	• Informeren van sportverenigingen over de veranderende rol die zij dienen te spelen omtrent de subsidies en de werking van de participatiesubsidie. • Inventariseren welke lokale sport- en beweegaanbieders interesse hebben en bereid zijn om activiteiten te organiseren voor inwoners die niet of nauwelijks sporten. • Overleggen in samenwerking met buurtsportcoaches en geïnteresseerde sport- en beweegaanbieders over de mogelijkheden en de vorm van de te organiseren activiteiten om daarmee in aanmerking te komen voor de subsidie Sportimpuls.

	• Actief benutten van externe fondsen en subsidiemogelijkheden door inzet van een subsidiescan en partners hierover informeren. • Ontwikkelen van participatiesubsidie.
Trekker	Beleidsmedewerker Sport en Beleidsmedwerker WMO
Betrokkenen	*Intern:* Functioneel beleidsmedewerker voor betreffende subsidie *Extern:* • Sportverenigingen en andere aanbieders
Doorlooptijd	• 2016: ontwikkelen nieuwe beleidsregel • 2017: nieuwe subsidie impuls

5.2 Inzet Stichting Leergeld

Beoogde doelen en effecten	• Voor mensen met een beperkt inkomen wil de gemeente Drimmelen via regelingen de drempel tot sportdeelname zoveel mogelijk verminderen.
Huidige situatie	• Er wordt op dit moment al gebruik gemaakt van de Stichting Leergeld, maar het bestaan van de stichting en de werking ervan is nog onvoldoende bekend bij inwoners.
Gewenste situatie	• De mogelijkheden rondom Stichting Leergeld zijn bekend bij ouders en er wordt gebruik gemaakt van de regeling. • Door het faciliteren van de financiële regeling Stichting Leergeld zorgt de gemeente ervoor dat sport en bewegen toegankelijk is voor diegene waarvoor dit geen vanzelfsprekendheid is.
Acties	• Communiceren van de mogelijkheid om gebruik te maken van de regeling. • Communiceren van de wijze waarop ouders/verzorgers gebruik kunnen maken van de regeling.
Trekker	Beleidsmedewerker Sport
Betrokkenen	*Intern:* beleidsmedewerker sociale zaken, Wmo *Extern:* • Scholen • Intermediairs zoals schoolmaatschappelijk werk • Ouders/Verzorgers
Doorlooptijd	• 2016 start inventarisatie en afstemming. Najaar 2016 nieuwe invulling

6. Planning

In dit hoofdstuk is de fasering in tijd weergegeven voor de uitvoeringsacties. Het geeft een indicatie van wanneer de activiteiten starten. Veel activiteiten lopen vervolgens door gedurende de looptijd van deze sportnota.

Thema	Activiteiten	2015	2016	2017	2018	2019
Sport- en beweegstimulering	Sport- en beweegstimulering voor jongeren • Voortzetten inzet buurtsportcoaches • Voorzetten sportstimuleringsactiviteiten • Aansluiting zoeken bij Kerngezond Drimmelen • Ontwikkelen binnen- en buitenschools sportaanbod	X	X X X			
	Sport- en beweegstimulering voor jong volwassenen • Stimuleren bedrijfssport • Aansluiting zoeken bij bestaande evenementen		X X			
	Sport- en beweegstimulering voor ouderen • Voortzetten inzet Beweegcoach Ouderen • Onderzoeken vervolg huidige activiteiten • Ontwikkelen nieuwe activiteiten • Zorgteams en zorgconsulenten • Optimaliseren van het Vrijwilligers Informatiepunt	X X	X X	X		
	Sport- en beweegstimulering voor mensen met een beperking • Beweegwijzer • Inzet buurtsportcoach • Meetlat toegankelijkheid	X	X X			
	De ongeorganiseerde sporter • Faciliteren voorzieningen in directe leefomgeving • Stimuleren gebruik openbare ruimte en deelname evenementen	X	X			
	Buurtsportcoaches • Voortzetting huidige programmalijnen		X			

	• Ontwikkelen collectief aanbod (jaarprogramma) • Meer bekendheid geven aan buurtsportcoach	 X	X			
Sportverenigingen en andere sportaanbieders	Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen • Ontwikkeling aanpak verenigingsondersteuning	 X				
	Maatschappelijke rol sportverenigingen • Aandacht voor maatschappelijke rol verenigingen • Toevoegen participatiebudget	 X	 X	 X		
Sportnetwerk	Sportnetwerk	X				
Accommodaties	Sportieve openbare ruimte		X	X		
	Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties • Ontwikkelen visie zwembaden*		 X	X		
	Meer kostendekkende tarieven			X		
	Nieuwe sportaccommodaties • Ontwikkelen business case onderzoek/realisatie kunstgras voetbal* • Vervanging gymzaal Terheijden*	 X X	 X X			
Subsidies	Subsidies als sturingsinstrument • Ontwikkelen beleidsregel • Nieuwe subsidie impuls		 X	 X		
	Stichting Leergeld		X			

* Budget pm

Bijlage 1: Lokale setting en beleid

1.1 Inleiding

Als vertrekpunt voor het nieuw te ontwikkelen sport- en beweegbeleid dient de huidige setting in Drimmelen. Onder andere ambities en doelen die worden nagestreefd door het gemeentebestuur, de gezondheidssituatie van de inwoners van Drimmelen en input van inhoudelijk betrokken beleidsmedewerkers zijn hierbij van belang. In dit hoofdstuk zijn deze aspecten uitgewerkt.

1.2 Gemeentelijk beleid

Onderstaand gemeentelijk beleid biedt aanknopingspunten c.q. kansen voor het nieuwe sport- en beweegbeleid.

Figuur 1. Overzicht gemeentelijk beleid.

Beleid	Inhoudelijke aanknopingspunten c.q. kansen sport- en beweegbeleid
Coalitieprogramma Drimmelen *Samen investeren in Drimmelen*	**Openbare ruimte** • Kwaliteit openbare ruimte, wegen en groen is een belangrijk punt. Er dienen goede en veilige fiets- en wandelpaden te zijn en te blijven. **Jeugd en jongeren, onderwijs** • Groot belang wordt gehecht aan preventie in de breedste zin van het woord. • Belangrijk is dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Dit kan op allerlei manieren, zoals via de stichting Leergeld. **Zorg en sociale zaken** • Er wordt geïnvesteerd in preventieve maatregelen waardoor dure zorg zo lang mogelijk uitgesteld kan worden. **Sociale infrastructuur** • In zijn algemeenheid is het uitgangspunt om de bestaande voorzieningen te behouden en waar mogelijk beter en breder te benutten. • Er vindt nieuwbouw plaats van een gymzaal in Terheijden, waarbij als uitgangspunt geldt onderdak voor gymlessen basisonderwijs de binnensportverenigingen. • De gemeente wil graag meewerken/denken aan het realiseren van en investeren van een kunstgrasveld bij de voetbalverenigingen. • Er wordt een toekomstvisie ontwikkeld met als uitgangspunt het behouden van de bestaande zwembaden. • Er is aandacht voor de verenigingsproblematiek en de accommodaties.
Gezondheidsbeleid *Aanpak gezondheidsbeleid 2013-2016* *Actieplan terugdringen van overgewicht 2011-2015*	**Speerpunten o.a.** • Bevorderen van gezonde leefstijl. • Ouderen, met aandacht voor eenzaamheid en dementie. **Lokale situatie** • 54% van de volwassen heeft overgewicht. • 11% van de jongeren heeft overgewicht. • 11% van de kinderen heeft overgewicht. <u>Doelstellingen:</u> • Verminderen van het aantal nieuwe mensen met overgewicht. • Terugdringen van het aantal mensen dat al overgewicht heeft. <u>Projecten/activiteiten:</u> • Lekker Fit! • Voeding en Bewegen 60+ • Meer Bewegen voor Ouderen

	• Cursus Gezond en Vitaal
Vrijwilligersbeleid *Visie op vrijwilligersbeleid Vrijwilligerscentrale SWO 28 mei 2012*	**Basisfuncties** • Vertalen maatschappelijke ontwikkelingen • Verbinden en makelen • Versterken • Verbreiden • Verankeren
Wmo beleid *Visie op de Wmo inclusief begeleiding*	• Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang • Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd. • Prestatieveld 4: Mantelzorgers en vrijwilligers. • Prestatieveld 5: Bevordering deelname aan het maatschappelijk verkeer. Speerpunten vanuit de transitie: • Inclusief denken en zelfredzaamheid • Inwoners met beperking laten aansluiten bij bestaande activiteiten
Ouderenbeleid *Uitvoeringsplan Zorgelozer ouder worden in Drimmelen 2010-2013*	**Speerpunten** • Ontmoeting • Ondersteuning • Zorg **Relevante acties** • Professioneel ouderenadviseur
Jeugdbeleid *Beleidsplan jeugd 2013-2016*	**Relevant aandachtspunt** • Maatschappelijke Stages.
Sportbeleid *Stilstaan bij meer bewegen 2006-2010*	**Actiepunten** • Instandhouding en/of realisatie van een kwalitatief goed accommodatieaanbod. • Sportstimulering met name voor de doelgroepen jeugd en ouderen. • Behoud van de sociaal-maatschappelijke functie van sportverenigingen. • Inzet van sport als middel.
Buurtsportcoaches *Startnotitie Buurtsportcoaches 2012*	**Visie** Inwoners in Drimmelen moeten de mogelijkheid krijgen om op een laagdrempelige manier kennis te maken met sport, bewegen en een gezonde leefstijl. Door sport in te bedden rondom onderwijs, de buurt, welzijn en zorg kan dit worden gerealiseerd. Maatschappelijke organisaties zoals onderwijs, kinderopvang, welzijnswerk en zorginstellingen leveren hier een bijdrage aan. Door de inzet van buurtsportcoaches worden deze organisaties versterkt en uitvoerende handen gerealiseerd. Daarbij moeten buurtsportcoaches de verbinder zijn tussen mensen, middelen, projecten en activiteiten die in dit kader worden ingezet.
Accommodatie-beleid buitensport *Kadernotitie KTD Buitensport 2012*	**Beleidskeuzes** • Sportvoorzieningen moeten t.b.v. de verenigingssport op een betaalbaar niveau aan de burgers worden aangeboden. • Vanwege de specifiek benodigde kennis voor met name grassportvelden, geen onderhoudstaken overdragen aan verenigingen die gelieerd zijn aan de primaire voorziening, anders dan in de situatie waarin besloten wordt tot volledige privatisering. • Met de Madese Hockeyclub is reeds een intentie-overeenkomst tot privatisering afgesloten. • In beginsel, gelet op de schaalgrootte en de geringe bezettingsuren, geen privatisering van de handbalaccommodaties. • Gelet op de beproefde landelijke tendens en de bewezen continuïteit in de geprivatiseerde situatie in Lage Zwaluwe, de tennisaccommodaties volledig privatiseren. • Bij privatisering zoveel als mogelijk is: afspraken maken over de overname van uren inzet !GO; Indien dit niet volledig mogelijk is: zal de gemeente trachten het !GO personeel voor andere werkzaamheden in te zetten.

	• De hoogte van een éénmalige investeringsbijdrage voor het kunnen effectueren van privatiseringsplannen wordt acceptabel gevonden, wanneer -ter compensatie- het structurele besparingsvoordeel dat jaarlijks wordt behaald, binnen 3 jaar wordt bereikt. • Gelet op het belang van de continuïteit van de voorzieningen (zie ook beleidskeuze 1b), in overleg met de buitensportverenigingen nader onderzoek doen naar de mogelijkheden en maatwerk afspreken over de inzet van vrijwilligers voor wat betreft de werkzaamheden van secundair belang. • Om het belang van de sport voor de leefbaarheid van de kernen te behouden en om de prioriteit genoemd in de pijler Sociaal Domein in de Toekomstvisie Drimmelen (2020) te onderstrepen dat alle voorzieningen in de kernen op peil moeten blijven, zullen er geen gelijksoortige sportvoorzieningen worden geclusterd. Vanuit de sportverenigingen is aangegeven dat een rijk verenigingsleven bijdraagt tot de integratie van (nieuwe) bewoners. Hierbij is men van mening dat in alle kernen moeten kunnen worden gesport, maar is men ook wel van mening dat de diversiteit van het aanbod niet altijd gunstig is. In sommige gevallen kan beschikbaarheid ook worden gerealiseerd door verbetering van de bereikbaarheid (concentreer waar mogelijke en decentraliseer waar nodig).

1.3 Kengetallen en cijfers

1.3.1 Overgewicht[3]

- 54% van de volwassenen (20-70 jaar) in Drimmelen heeft overgewicht.
- 9% van de jongeren (12-18 jaar) in Drimmelen heeft overgewicht.
- 11% van de kinderen (2-11 jaar) in Drimmelen heeft overgewicht, waarvan 1% ernstig overgewicht.

1.3.2 Sportdeelname[4]

- 15% van de jongeren (19-24 jaar) sport niet.
- 74% van de jongeren (6 t/m 12 en 13 t/m 18) in Drimmelen sport of beweegt minder dan 7 dagen per week, minimaal 1 uur per dag.
- 68% van de jongeren (6 t/m 12 en 13 t/m 18) in Drimmelen is lid van een sportvereniging.

1.4 Sportstimulering

Binnen de gemeente Drimmelen zijn/worden diverse projecten en activiteiten uitgevoerd in het kader van sportstimulering. Door inzet van de buurtsportcoaches streeft de gemeente naar meer verbinding en samenhang in deze projecten en activiteiten.

1.4.1 Projecten en activiteiten

Project/Activiteit	Omschrijving
NAC Football4Life *In verleden uitgevoerd, niet op dit moment*	Een sportactivatieproject voor alle inwoners van West-Brabant die niet de geadviseerde bewegingsnorm behalen (Nederlandse Norm Gezond Bewegen en/of Fitnorm). Het is een denk- en leefwijze waarbij voetbal als middel wordt ingezet om inwoners van West-Brabant voldoende te laten bewegen en gezond te laten zijn. Voetbal voor het leven, maar vooral voetbal óm te leven.
Lekker Fit! *In verleden uitgevoerd, niet op dit moment*	Lekker Fit! is een lespakket voor groep 1 t/m 8 op de basisschool en heeft een preventief doel. Kinderen leren alles over gezond eten en bewegen en ze worden zich bewust van de keuzes die ze hierbij maken.

[3] Bron: Actieplan terugdringen overgewicht 2011-2016, gemeente Drimmelen.

[4] Bron: Sportdeelname onderzoek gemeente Drimmelen, Sportservice Noord-Brabant, mei 2005.

Meer Bewegen voor Ouderen *In verleden uitgevoerd, niet op dit moment*	Aanbod voor 50+ aan laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten gericht lenigheid, fitheid, conditie, sterke botten en spieren etc. Vooral het sociale aspect van bewegen in groepsverband is de kracht.
Voeding en Bewegen 60+ *In verleden uitgevoerd, niet op dit moment*	'Voeding en beweging 60+ ' betreft een tweejarig project. De aanpak van dit project is gericht op meerdere gezondheidsbevorderende interventies op het gebied van voeding en bewegen. Bevorderen van een gezonde leefstijl met het accent op beweging en voeding bij ouderen. Subdoel: Het vergroten van sociale contacten tussen ouderen,
Cursus Gezond en Vitaal *In verleden uitgevoerd, niet op dit moment*	In zes wekelijkse bijeenkomsten van twee uur staan gezondheidsvoorlichting en bewegingsstimulering centraal. In het eerste uur wordt voorlichting gegeven over gezond en zelfstandig leven. Na een kopje koffie staan de bewegingsoefeningen centraal.
Vrijwilligers Informatie Punt (VIP) Drimmelen	VIP Drimmelen is een platform voor vrijwilligers (o.a. sport en zorg) om ervaringen uit te wisselen over meerdere onderwerpen en thema's in het vrijwilligerswerk.
Maatschappelijke Stages	Een stage voor scholieren uit het voortgezet onderwijs in Nederland, waarbij ze door het doen van onbetaald vrijwilligerswerk kennismaken met het dragen van verantwoordelijkheid voor maatschappelijke belangen.
Summer Sports Week	Een week waarin sportactiviteiten worden georganiseerd/aangeboden voor kinderen van groep 5,6 en 7 uit Terheijden. Doel van de week is kinderen laten bewegen, nieuwe ontmoetingen tussen kinderen arrangeren, gezondheid en kinderen kennis laten maken met nieuwe sporten en spelletjes. Plezier en sport staan centraal deze week evenals het belang van een goede gezondheid.

1.4.2 Buurtsportcoaches

In de gemeente Drimmelen is 3,8 fte buurtsportcoaches (buurtsportcoach jeugd en buurtsportcoach ouderen) actief op het terrein van sport, zorg, welzijn, buurt, onderwijs en sportverenigingen. Met inzet van de buurtsportcoaches worden de volgende doelen nagestreefd:

<u>Sport en zorg, welzijn, buurt</u>

- Terugdringen van overgewicht en stimuleren van gezonde leefstijl
- Bevorderen van de sociale cohesie
- Verbeteren van de leefomgeving
- Stimuleren van ontmoeting en participatie

<u>Sport en Onderwijs</u>

- Verbinding school en buurt/wijk
- Meer aandacht voor problematieken
- Structureren samenwerking met verenigingen en andere organisaties

<u>Sport en Verenigingen</u>

- Aanbod voor nieuwe doelgroepen
- Betere benutting accommodaties
- Ondersteuning vrijwilligers

Programmalijnen
Inzet van buurtsportcoaches in Drimmelen vindt plaats via twee programmalijnen:
1. Sportief en gezond Drimmelen
2. Actief en betrokken Drimmelen

Thema	Doelen	Projecten/activiteiten	Inzet buurtsportcoach
Sportief en Gezond Drimmelen	• Beperking overgewicht onder jongeren, ouderen en gehandicapten • Stimuleren gezonde leefstijl in alle facetten • Meer aandacht voor fysieke en geestelijke achterstanden • Structureren samenwerking met verenigingen en andere organisaties	• Lekker Fit! • Meer Bewegen voor Ouderen • Voeding en Bewegen 60+ • Cursus Gezond en Vitaal • Sportstimulering • Schoolsportdagen • Nationale Sportweek	• Jongerenwerker Surplus (bestaand) • Docent Meer Bewegen voor Ouderen SWO (bestaand)
Actief en betrokken Drimmelen	• Bevorderen van de sociale cohesie; • Verbeteren van de leefomgeving; • Stimuleren van ontmoeting en participatie • Gemeenschap betrokken bij vrijwilligerswerk • Toekomstbestendige verenigingen	• Dorpsgerichte activiteiten: • Kern met pit, burendag • Straatspeeldagen • De Jonge Vrijwilliger • Maatschappelijke Stages • Verenigingsondersteuning	• Jongerenwerker Surplus (bestaand) • Verenigingscoach en/of Sociaal Makelaar (nieuw)

1.5 Sportverenigingen
In de gemeente Drimmelen zijn 88 sportverenigingen actief. Onderstaand overzicht geeft het aantal verenigingen per sportdiscipline weer[5].

Sportdiscipline	Aantal verenigingen
Badminton	4
Biljart	11
Boogschieten	1
Bridge	3
Darten	3
Denksport	1
Gymnastiek en turnen	3
Handbal	2
Hengelsport	5
Hockey	1
IJssport	2
Jeu de Boules en boccia	1
Motorsport	1
Omnisport	3
Paardensport	6
Schietsport	6
Tafeltennis	2
Tennis	3
Vecht- en verdedigingssport	4

[5] Bron: Gemeentegids 2014 / LokaalTotaal.nl

Voetbal	5
Volleybal	1
Wandelsport	2
Watersport	6
Wielersport	6
Zaalvoetbal	1
Zwemsport	2

Uit de jaarlijkse subsidieaanvragen van sportverenigingen blijkt dat per 1-1-2014 ongeveer 2454 kinderen en 4105 volwassenen lid zijn van sportverenigingen binnen de gemeente Drimmelen. Dit betekent dat ongeveer 25% van de inwoners van gemeente Drimmelen lid zijn van een sportvereniging. Ongeorganiseerde en individuele sporters zijn niet meegenomen in dit percentage.

1.6 Sportvoorzieningen Drimmelen

1.6.1 Gemeentelijke binnensportaccommodaties

De gemeente Drimmelen beheert en exploiteert vijf binnensportaccommodaties:

- sporthal Amerhal (Made);
- sporthal Driedorp (Wagenberg);
- gymzaal Lage Weide (Made);
- gymzaal Terheijden (Terheijden);
- gymzaal De Zonzeel (inpandig bij ontmoetingscentrum De Zonzeel, Hooge Zwaluwe);
- gymzaal (inpandig) Gemeenschapshuis Drimmelen (exploitatie door derden, Drimmelen);
- MFC de Cour (inpandige sportzaal, exploitatie door derden, Terheijden);
- sporthal de Rietgors (gemeente geen eigendom/exploitatie door derden, Lage Zwaluwe).

De meeste gemeentelijke accommodaties zijn meer dan 30 of 40 jaar oud, uitzonderingen zijn gymzaal Lage Weide die ongeveer 10 jaar oud is en MFC de Cour die 20 jaar oud is. De sporthallen en gymzalen worden voornamelijk door het onderwijs en sportverenigingen gebruikt. De bezetting van de sporthallen is redelijk tot ruim voldoende, de bezetting van de gymzalen varieert van zeer slecht, matig, ruim voldoende, tot goed[6]. Er worden drie tarieven gehanteerd voor de binnensportaccommodaties: ingeroosterde gebruik, incidenteel gebruik (20% duurder) en commercieel gebruik (150% duurder).

Sporthallen

Naar aanleiding van de kerntakendiscussie zijn de beheerders van de sporthallen op een andere manier ingezet per seizoen 2012/ 2013. Hierdoor is de minimale taakstelling op binnensportaccommodaties gerealiseerd.

Zwembaden

Voor de twee gemeentelijke zwembaden heeft de gemeente een exploitatieovereenkomst en huurovereenkomst afgesloten met Optisport, looptijd is 2014 tot en met 2018.

Onderzoek

In 2013 is een onderzoek uitgevoerd naar privatisering c.q. verzelfstandiging van de binnensportaccommodaties, mede met het oog op bezuinigingstaakstellingen. Belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat gegeven de huidige situatie in Drimmelen en de uitkomsten van het onderzoek een stapsgewijs verzelfstandigingsproces van de gemeentelijke sportaccommodaties mogelijk is. Hierbij kan in breder perspectief worden gekeken door ook de overige gemeentelijke beheer- en

[6] Bron: Rapportage Onderzoek binnensportaccommodaties, Drijver en Partners, 2012.

exploitatietaken op het gebied van buitensport-, welzijnsaccommodaties en/of uitvoering van (sport)beleidstaken.

Een vervolgonderzoek in dit kader heeft uitgewezen dat verzelfstandiging van louter de binnensportaccommodaties, gezien de omvang van de personele formatie en de versnippering van de taken, niet effectief is. Verzelfstandiging maakt het inrichten van een autonome organisatie relatief duur. De mogelijkheden om de gemeentelijke overheadkosten af te bouwen zijn daarbij zeer gering.

1.6.2 Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Sportaccommodatie	Rol gemeente
Sportterrein De Schietberg Made	Eigendom grond
De Schietberg voetbal accommodatie	Eigendom en beheer kleedgebouwen, eigendom grond
De Schietberg hockey accommodatie	Eigendom en beheer kleedgebouwen en grond
De Schietberg tennis accommodatie	Erfpacht uitgegeven aan vereniging voor grond
Sportterrein Ruitersvaart Terheijden	Eigendom grond
Tennispark Ruitersvaart Terheijden	Eigendom grond
Sportterrein Heesterbosch Wagenberg	Eigendom grond
Sportterrein de Kwarrenhoek Lage Zwaluwe	Eigendom grond
Sportterrein het Moerbos Hooge Zwaluwe	Eigendom grond

1.7 Sportbudgetten[7]

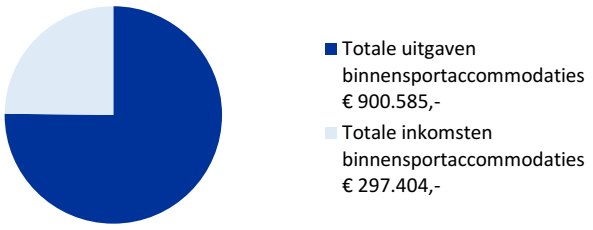
Uitgaven

De gemeente Drimmelen heeft voor 2014 een totaalbedrag van € 1.707.047,- voor sport begroot. De binnensportaccommodaties vormen hierbij de grootste uitgavenpost (€ 900.585,-), gevolg door de buitensportaccommodaties (€ 615.309,-) en kosten in het kader van sportstimulering (€ 191.153,-).

Inkomsten

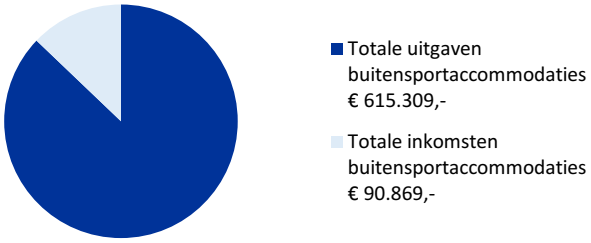
Tegenover deze uitgaven staat een kleiner bedrag aan inkomsten, € 388.273,-. Dit zijn voornamelijk inkomsten verkregen door huuropbrengsten van de buiten- en binnensportaccommodaties.

Uitgaven versus inkomsten binnensportaccommodaties

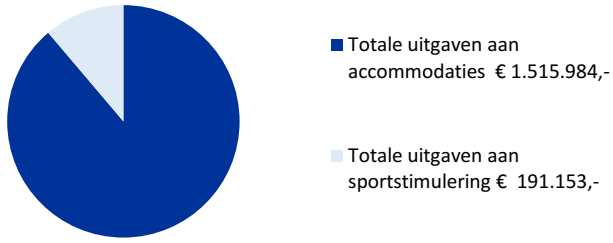

[7] Het betreft de bedragen voor sport excl. de exploitatiekosten voor de beide zwembaden.

Uitgaven versus inkomsten buitensportaccommodaties

Verhouding uitgaven sportaccommodaties versus sportstimulering

1.8 Regionale samenwerking

De gemeente Drimmelen heeft periodiek op bestuurlijk niveau regionale afstemming met gemeenten uit de regio West Brabant over sport. Talentontwikkeling, regionale talentcentra, aangepast sporten en topsportevenementen zijn hierbij doorgaans de agendapunten. De gemeente Drimmelen heeft, met uitzondering van aangepast sporten, weinig aansluiting bij de regio als het gaat om sport. In Drimmelen staat breedtesport centraal en wordt niet prominent ingezet op topsport en sportevenementen.

Bijlage 2: Landelijk beleid

2.1 Inleiding

In oktober 2012 is het regeerakkoord 'Bruggen Slaan' gepresenteerd, in dit regeerakkoord staan de ambities, doelen en kaders van het kabinet Rutte II. Ook sport en bewegen maakt onderdeel uit van dit regeerakkoord.

2.2 Sport als middel

In het regeerakkoord verwijst het kabinet naar de inzet van sport als middel:

'*Sport brengt mensen bij elkaar en is van groot maatschappelijk belang. Kinderen verwerven belangrijke sociale vaardigheden. Voldoende en veilig sporten houdt jonge en oude mensen fitter en gezonder. Het kabinet wil dat meer mensen kunnen sport en bewegen in hun eigen omgeving. Er zijn nog veel mogelijkheden om de openbare ruimte beter te benutten.'*

Het kabinet heeft de volgende ambities:

- het bevorderen van samenwerking van gemeenten, bedrijven, scholen en sportverenigingen;
- met gemeenten bevorderen dat er bij de aanleg van nieuwe wijken voldoende ruimte voor sport en bewegen is;
- meer gymlesuren per week in het primair onderwijs;
- het op Olympisch niveau brengen van de Nederlandse sport, zonder de Olympische Spelen naar Nederland te halen;
- sporten en als toeschouwer aanwezig zijn bij wedstrijden moeten veilig zijn;
- verbaal en fysiek geweld op of om het sportveld verdient een strenge straf, ook sportbonden en –verenigingen hebben hier een taak;
- subsidie aan het Jeugdsportfonds Nederland verlengen en de Sportimpuls verhogen, zodat ook kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen sporten.

2.3 Sport en bewegen in de buurt

Tijdens het vorige kabinet (Rutte I) is het programma 'Sport en Bewegen in de Buurt' opgezet door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit programma is in lijn met de ambities van het regeerakkoord 'Bruggen Slaan' en wordt ook tijdens Rutte II verder uitgevoerd door het kabinet.

Op 15 november 2011 heeft de minister van VWS haar beleidsbrief 'Sport en Bewegen in Olympisch perspectief' aan de Tweede Kamer verzonden waarin zij aangeeft per 2012 met het programma Sport en Bewegen in de Buurt te willen starten. Met dit programma wil zij samen met gemeenten, sport- en beweegaanbieders en het bedrijfsleven het sporten en bewegen in de buurt stimuleren. Rijk, gemeenten, werkgevers en de sport hebben in februari 2012 hun handtekening gezet onder afspraken over de uitvoering van het programma Sport en Bewegen in de Buurt in de periode 2012 tot en met 2016.

2.3.1 Buurtsportcoaches

Om gemeenten te ondersteunen in het creëren van voldoende sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van jong tot oud, investeert VWS in de uitbreiding en een bredere inzet van combinatiefuncties met extra buurtsportcoaches. Dit bouwt voort op de impuls waarbij combinatiefuncties worden ingezet voor de sectoren onderwijs, sport en cultuur. Maar liefst 2.900 buurtsportcoaches gaan actief aan de slag. Doordat zij zowel werkzaam zijn bij een sport- of beweegaanbieder als in tenminste één andere sector (bijv. onderwijs, zorg, buurt), dragen zij eraan bij dat meer mensen in hun eigen nabije omgeving kunnen sporten en bewegen.

2.3.2 Sportimpuls

De Sportimpuls is een subsidieregeling die lokale sport- en beweegaanbieders financieel ondersteunt bij de opzet van activiteiten die ze ondernemen om meer mensen te laten sporten en bewegen. Deze activiteiten bestaan uit het ontwikkelen en aanbieden van sportactiviteiten voor mensen die niet of nauwelijks sporten en bewegen. De wensen en behoeften van potentiële sporters vormen daarbij het uitgangspunt. Bij het ontwikkelen en aanbieden van sportactiviteiten is samenwerking essentieel. Samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders onderling en tussen sportaanbieders en gemeenten, onderwijs-, welzijns-, zorginstellingen, GGD'en en het bedrijfsleven. Door gebruik te maken van elkaars sterke punten kan gezamenlijk de sportparticipatie op lokaal niveau worden gestimuleerd en levert iedereen een belangrijke maatschappelijke bijdrage aan de leefbaarheid in de wijk.

De laatste jaren zijn al veel voorbeelden van succesvolle samenwerkingsverbanden en sportactiviteiten gecreëerd en verzameld. Vanuit de sportimpuls worden lokale sporten beweegaanbieders startklaar gemaakt om een aanbod te realiseren dat in de lokale situatie gewenst is.

2.3.3 Buurtscan

Het programma Sport en Bewegen in de Buurt richt zich op het vergroten van het bereik van het lokale sport- en beweegaanbod. Idealiter past het aanbod van sport- en beweegaanbieders binnen een bredere gemeentelijke visie op buurtniveau: het buurtactieplan. Een buurtactieplan is de 'doorvertaling' van gemeentelijk (sport)beleid naar een uitvoeringsplan op het niveau van een buurt. Veel gemeenten werken al met visies en uitvoeringsplannen op buurtniveau. Hun plannen zijn gebaseerd op een analyse van een buurt. Daarbij is gekeken naar welke maatschappelijke thema's in een buurt spelen, waar organisaties en bewoners in de buurt behoefte aan hebben en waar bewoners nog onvoldoende kunnen sporten en bewegen. Het kan dan gaan om zowel aanbod als accommodaties. Om gemeenten te ondersteunen bij de analyse ontwikkelen VSG en NISB de buurtscan. Het doel van de buurtscan is gemeenten te helpen bij het ontwikkelen van een plan van aanpak voor een buurtgericht sport- en beweegaanbod dat aansluit op bestaand beleid. De buurtscan wordt uitgetest bij diverse grote, middelgrote en kleine gemeenten.

Bijlage 3: Provinciaal beleid

3.1 Inleiding

De provincie Brabant heeft haar sportambities beschreven in het Sportplan Brabant 2016. Het Sportplan Brabant vormt de basis van het provinciale sportbeleid.

3.2 Sportplan Brabant

Het Sportplan Brabant 2016 heeft als doel sport in Brabant en onder Brabanders te stimuleren. De provincie wil dat sportverenigingen, Brabanders, overheden, bedrijven en onderwijs elkaar kunnen vinden. Daarom helpt ze sportnetwerken te vormen. De provincie zet in op vier pijlers als het gaat om sport:

- talentontwikkeling;
- topsportevenementen;
- topsportaccommodaties;
- toegankelijkheid van sport voor alle Brabanders, waaronder gehandicapten.

Binnen deze vier pijlers staan 7 sporten centraal die kenmerkend zijn voor Brabant: hockey, turnen, paardensport, wielrennen, atletiek, zwemmen en voetbal.

3.2.1 Bijdrage Olympisch Plan 2028

Het Sportplan Brabant 2016 is een middel om de gezondheid, sociale betrokkenheid, economie en internationale profilering van Brabant positief te beïnvloeden. Tegelijkertijd levert het sportplan een bijdrage aan het nationale Olympisch Plan 2028 en de Nederlandse kandidatuur voor de Olympische Spelen en de Paralympics in 2028.

3.2.2 Sportmonitor

Met het Sportplan Brabant wil de provincie de Brabantse topsportinfrastructuur op een hoger niveau brengen. Deze bestaat uit:

- accommodaties;
- evenementen;
- mogelijkheden voor talentontwikkeling;
- sportaanbod voor mensen met een beperking/speciale doelgroepen;
- sportnetwerken.

De provincie laat aan het begin, tussentijds en na afloop van de looptijd van het sportplan onderzoek doen onder verschillende doelgroepen, zoals burgers, gemeenten, sportverenigingen, en het ‘sportief bedrijfsleven’. Hierin staat de waardering van de sportinfrastructuur centraal. De provincie zal op basis van de nulmeting de in het sportplan gestelde doelen concreter maken. De tweede meting die in 2014 plaatsvindt, is bedoeld om het sportbeleid tussentijds te evalueren en duidelijk te maken of aanpassingen in het beleid wenselijk zijn. De eindmeting heeft tot doel de resultaten en effecten van het beleid in beeld te brengen en proces en inhoud achteraf te evalueren.

Bijlage 4: Trends en ontwikkelingen sport en bewegen

4.1 Inleiding

De wereld van de sport en beweging is dynamisch. Demografische ontwikkelingen, maar ook sociaal maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat sport en bewegen steeds een nieuwe invulling krijgt. In dit hoofdstuk staat een korte uitwerking van trends en ontwikkelingen die invloed hebben op sport en bewegen. Deze trends en ontwikkelingen zijn bepalend voor de gemeentelijke visie op sport en bewegen en de daarbij uitgewerkte kaders.

4.2 Maatschappelijke partners

Waar voorheen met name sportverenigingen en –aanbieders actief waren op het gebied van sport en bewegen is door de inzet van sport als middel het aantal betrokken organisaties toegenomen. Steeds meer maatschappelijke partners zien de meerwaarde van sport en bewegen en willen kansen voor hun eigen organisatie optimaal benutten. Sport en bewegen is hiermee een maatschappelijk thema geworden met een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Figuur 2 Meerwaarde sport en bewegen voor maatschappelijke organisaties.

Maatschappelijke organisatie	Behoefte/belang
Onderwijs	Beweegmomenten, dagarrangementen, profilering
Kinderopvang/BSO	Sport BSO, dagarrangementen, profilering
Werkgevers	Bedrijfssport, fitte werknemers, preventie
Zorgverzekeraars	Preventie, vermindering ziektekosten, profilering
Woning-/buurtverenigingen	Leefbaarheid, prettig woonklimaat, profilering

4.3 De dynamiek van de sport en bewegen verandert

4.3.1 Ongeorganiseerd en individueel sporten en bewegen

Steeds meer verandert de dynamiek van de sport. De toenemende concurrentie voor vrijetijdsbesteding zorgt ervoor dat er keuzes worden gemaakt tussen sport en bewegen enerzijds en andere activiteiten anderzijds. Ook de toenemende individualisering heeft invloed op het sport- en beweeggedrag. Ongeorganiseerd en individueel sporten is steeds meer in opkomst (o.a. hardlopen, nordic-walking, fitness, golf). Men bepaalt graag zelf waar, wanneer en met wie een sportieve activiteit wordt ondernomen. Waar voorheen de georganiseerde en traditionele sporten populair waren, kiest de ‘sportconsument’ nu voor de vrijblijvendheid van het ongeorganiseerde en individuele sporten.

4.3.2 Nieuwe doelgroep

Een huidige ontwikkeling, die door de toekomstige vergrijzing nog sterker zal doorzetten, is het toenemende aantal ouderen (65+) dat sport. Vaak doen zij dit in ongeorganiseerd verband vanwege de vrijblijvendheid, maar vooral ook omdat het sportaanbod niet aansluit bij hun wens en behoeften. De hedendaagse ouderen zijn actief en vitaal en hebben andere wensen en behoeften dan 10 jaar geleden. Dit maakt ouderen een interessante ‘nieuwe’ doelgroep voor sportaanbieders.

4.3.3 Social media en sportbeleving

Ook de komst van social media (o.a. Twitter) heeft de sport beïnvloed. Steeds vaker wordt via deze media afgesproken om gezamenlijk een sportieve activiteit te ondernemen of wordt een beoordeling gegeven over een bestaande sportactiviteit. Daarnaast vormt internet het uithangbord voor sportverenigingen en commerciële sportaanbieders. Communicatie over het sportaanbod, uitslagen,

foto's en een discussieforum maken dat ook naast het daadwerkelijke sporten er een sportbeleving is.

4.4 Het gedrag van de sporter verandert

In lijn met de bovenstaand beschreven ontwikkelingen verandert ook het gedrag van de sporter in kwestie. Steeds meer krijgt de sporter het profiel van een consument, een kritische sportconsument. In de wereld van de sportconsument is tijd schaars en staat het individu voorop. Kwaliteit en flexibiliteit is van groot belang en men is bereid hier (extra) voor te betalen. Afstand is daarnaast geen probleem, de sportconsument is erg mobiel en bereid om binnen een bepaalde afstand te reizen. Ook wordt de sportconsument ouder, men is tot op latere leeftijd sportief actief.

4.5 De sportvereniging verandert

De positie van sportverenigingen verandert. Als gevolg van demografische ontwikkelingen, de veranderende dynamiek van de sport en de kritische sportconsument hebben sportverenigingen meer en meer te maken met teruglopende ledenaantallen, vrijwilligerstekorten, afnemende betrokkenheid van leden en een afnemend marktaandeel. De positie van sportverenigingen zal dan ook veranderen. Waar sportverenigingen van oudsher traditioneel georganiseerd waren (o.a. intern gericht, standaard sportaanbod) wordt de sportvereniging steeds meer maatschappelijk betrokken organisatie. Een sportvereniging die extern gericht is, een vernieuwend aanbod heeft, samenwerkt met maatschappelijke partners (bijv. onderwijs) en een professionele organisatie kent, heeft de toekomst.

4.6 De ruimte voor sport en bewegen verandert

De ruimte voor de sport en bewegen wordt steeds schaarser als gevolg van bouwprojecten en andersoortige bestemmingsplannen. De kwaliteit van ruimte wordt daarentegen steeds belangrijker. De vraag naar aantrekkelijke ruimte voor wonen, werken en recreëren maken dat er 'ruimte-concurrentie' ontstaat. Dit alles wordt beïnvloed door de beschikbaarheid van financiële middelen en de mate waarin investeringen rendabel zijn. In de sport wordt op deze ontwikkelingen geanticipeerd door het stimuleren van multifunctioneel gebruik van voorzieningen. De fysieke bundeling van sport(verenigingen) heeft niet alleen in ruimtelijke zin een voordeel. Inhoudelijke samenwerking tussen sportverenigingen wordt op deze manier gestimuleerd en ook in financieel opzicht is multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties aantrekkelijk. Zogenaamde 'sportieve omgevingen' ontstaan steeds vaker als gevolg van bovenstaande beweegredenen. Binnen een sportieve omgeving is de sport vertegenwoordigd, maar is daarnaast ook plaats voor onderwijs, kinderopvang en welzijnsinstellingen. Georganiseerd sportparkmanagement is verantwoordelijk voor de coördinatie en organisatie van de samenwerking tussen de aanwezige organisaties op de sportieve omgeving.

4.7 De rol van de lokale overheid verandert

De rol van de lokale overheid op het gebied van sport verandert. Het belang van sport wordt onderkend evenals de kracht van sport als middel. Maar bezuinigingen, kerntakendiscussies, herindelingen en andere factoren zorgen ervoor dat de lokale overheid keuzes moet maken over de inzet op sport en bewegen. Regionale samenwerking, integrale samenwerking, en het overdragen van de regie en uitvoering aan het maatschappelijk middenveld zijn dan ook veel voorkomend. De inzet van sport 'als middel' (in plaats van als doel) staat hierbij centraal, net zoals de samenwerking tussen sport- en andere maatschappelijke organisaties.

Bijlage 5: Sportcafe Sport- en Beweegbeleid 2 juli 2014

Aanwezig

Sportvereniging Zwaluwen	Mieke Elenbaas en Astrid Han
GGD	Han Franken
Madese Tennisvereniging	Bert Hovens en Catty Haanskorf
Fysiopraktijk van de Laar	José van de Laar
Fysio	Jan Donckers
HZ-75 voetbalclub	Maron Gosens
Voetbalclub Wagenberg	Pierre van der Korput
Madese Hockeyclub	Jan Blom en Laura Watson
Bewonersplatform Lage Zwaluwe	Jopie Zasburg
Judovereniging Haragei	Maikel Segers en Dennis Keyzers
SV Terheijden	Ton Verwijmeren
Dongemondcollege	Niels van Dongen
Buurtsportcoaches in dienst van Surplus	Benjamin van Wanrooy en Mark Mosch
Gemeente Drimmelen	Jan-Willem Stoop, Peter Brekelmans, Lilian Lambregts, Rianne Oomen
Ne9eN	Daniëlle Remy

1. Inleiding door wethouder Stoop

Wethouder Stoop bedankt alle aanwezigen voor hun komst.
Sport en bewegen is belangrijk niet zozeer als doel maar veel meer als middel.
Het aanbod is weliswaar op orde maar aandacht nodig voor ondermeer terugdringen van overgewicht en het bereiken van inactieven. Gemeentelijke rol niet uitvoerend maar vooral faciliterend. De startnotitie was qua planning eerder klaar dan het coalitieakkoord daarom in coalitieakkoord nog andere accenten zoals realisatie kunstgras. De uitwerking hiervan volgt nog en wordt ook meegenomen in uitvoeringsprogramma.

2. Presentatie startnotitie

Hiervoor wordt verwezen naar de bijlage.
Vragen n.a.v. de presentatie:

<u>Waarom geen beleid na 2010?</u>
Vanwege andere prioriteiten en kerntakendiscussie was er weliswaar geen geactualiseerd beleid maar is er wel vanalles gebeurd op het gebied van sport.

<u>Hoe zit het met duur van de regeling buurtsportcoaches?</u>
Het betreft een rijksregeling met cofinanciering van 40% door rijksmiddelen die zijn geborgd t/m 2015 maar er wordt gesproken over een structurele regeling. Als het rijk de middelen continueert en de buurtsportcoaches bieden toegevoegde waarde dan ligt het voor de hand dat de inzet wordt gecontinueerd.

<u>Let in de nota op voor consistente benaming van de functie en taken van buurtsportcoach</u>
De nota zal hierop worden gescreend.

Hoe ziet de gemeente realisatie van kunstgras? Staat dat niet haaks op uitgangspunten in startnotitie?
De uitwerking hiervan moet nog volgen. Daniëlle geeft het voorbeeld van Oisterwijk waar een beheersstichting is geformeerd en waar die stichting 2/3 financiert en de gemeente 1/3. De stichting kan veel ondernemender opereren dan de gemeente en heeft hierbij ook belang omdat de exploitatie voor de stichting zelf is.

3. Interactie in werkgroepen
In werkgroepen wordt nagedacht over kansen en aandachtspunten in startnotitie en top-3 van actiepunten. Hieronder de belangrijkste aspecten die uit de werkgroepen naar voren zijn gekomen.

Vrijwilligers
- Worden gemist in startnotitie
- Belangrijk om ze te binden, boeien, begeleiden etc.
- Denk ook aan mogelijkheden bij bonden, vrijwilligersinformatiepunt
- Senioren als kansrijke groep
- Meet en match is mooi voorbeeld in Drimmelen waar verbinding werd gevraagd tussen vraag en aanbod. Sportverenigingen werden gemist bij de laatste bijeenkomst
- Gemeente kan hierin verbinden en bemiddelen

Samenwerking in driehoek gemeente-school-sportvereniging
- Belangrijke rol voor buurtsportcoach
- Geen incidentele activiteiten maar collectief aanbod met jaarprogramma
- Denk ook aan verenigingsmarkt met promotie van aanbod

Inactieven
- Zet actieven in om inactieven te bereiken
- Maak een sociale kaart per kern van beschikbaar aanbod

Multifunctionele voorzieningen
- Kansen voor handbalveld bijv. met inrichting jeu de boules
- Er zijn weliswaar niet meer middelen maar verenigingen moeten creatief denken bijv. openstellen voorzieningen voor kinderopvang. Expertise ligt bij kinderopvangorganisaties nodig die uit in eigen accommodatie
- Werkgroep kan bijv. ook zelf voorstel indienen bij gemeente

Algemeen
- Zorg wel voor balans tussen terugtredende overheid en dat wat de maatschappij zelf aankan
- Buurtsportcoaches hebben belangrijke verbindende rol
- Zorgvuldige communicatie en goed adressenbestand is van belang

4. Afsluiting en werkafspraken
Wethouder Stoop bedankt alle aanwezigen. Er wordt afgesproken dat de conceptnota voordat deze in besluitvorming gaat, wordt gemaild aan alle betrokkenen zodat men hierop schriftelijk kan reageren. Op de website wordt het conceptdocument ook gepubliceerd.

Bijlage 6: Samenvatting reacties betrokkenen

Een concept van het sport- en beweegbeleidsplan is naar alle betrokkenen gestuurd met de mogelijkheid om hierop te reageren. De reacties zijn hieronder per bullet weergegeven. In de cursieve wordt antwoord gegeven op de desbetreffende reactie.

- Volwassenen worden gemist in het beleidsplan (tussen 31 en 55 jaar).

In het sport- en beweegbeleid is een verdeling gemaakt van (kwetsbare) doelgroepen die specifieke aandacht krijgen in het beleidsplan. Dit betekent dat niet alle leeftijdsgroepen specifiek aan de orde komen.

- Overmatig alcohol drinken steeds meer een probleem. Hier wordt geen aandacht aan besteed.

Aan alcoholgebruik wordt in dit beleidsplan geen aandacht besteed, omdat dit geen directe relatie heeft met sport en bewegen. Alcohol gebruik heeft net als sporten/bewegen invloed op de gezondheid van mensen.

- Eventueel voorkomende vervoersproblemen wanneer beweegtoestellen Hooge Zwaluwe vaker worden ingezet.

- Poortwachtersfunctie voor jongeren is ook van toepassing op ouderen.

Zorgteams en zorgconsulenten die genoemd zijn in het beleidsplan hebben een poortwachtersfunctie om te signaleren welke ouderen te weinig in beweging zijn.

- Weinig aandacht voor jongeren tussen 12 en 18 jaar (voortgezet onderwijs).

In het sport- en beweegbeleid is een verdeling gemaakt van (kwetsbare) doelgroepen die specifieke aandacht krijgen in het beleidsplan. Dit betekent dat niet alle leeftijdsgroepen specifiek aan de orde komen.

- Ook scholen dienen genoemd te worden bij Sport- en beweegstimulering voor jongeren ten aanzien van het stimuleren van sport, bewegen en een gezonde leefstijl.

Op pagina 6 worden onderwijspartners als belangrijke betrokken partijen genoemd rondom sportstimulering voor jongeren.

- De verplichting van de maatschappelijke stage vervalt volgend jaar, maar het Dongemond college heeft besloten om deze door te zetten. Iedere leerling dient een maatschappelijke stage te doen van 8 uur. Leerlingen van het Dongemond College zouden mogelijk stage kunnen lopen bij de uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten.

- Moeilijk om meer bewegen te stimuleren met als doel ‘afvallen’.

- Naast cursus ‘voeding’ ook ‘volhouden door gewoonteverandering’ een goede aanvulling.